

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 208/2010-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. mája 2010 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 149 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. Pc 16/10 a jej prípisom z 12. apríla 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. apríla 2010 doručená sťažnosť I. K. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 149 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa

čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 14 dohovoru postupom Okresnej prokuratúry Bardejov (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. Pc 16/10 a jej prípisom z 12. apríla 2010.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa v konaní vedenom Okresným súdom Bardejov pod sp. zn. 2 C 106/09 domáha od Slovenskej republiky náhrady škody vyplývajúcej zo zodpovednosti štátu a jeho orgánov pri výkone verejnej moci.

Sťažovateľ podal na okresnej prokuratúre 30. marca 2009 podnet, ktorým sa na základe ustanovenia § 35 ods. 2 písm. k) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) domáhal vstupu prokurátora do už začatého konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 2 C 106/09, avšak neúspešne.

Prokurátorka okresnej prokuratúry na sťažovateľov podnet odpovedala prípisom č. k. Pc 16/10-3 z 12. apríla 2010, v ktorom okrem iného uviedla:

„Na základe Vášho podnetu na vstup do konania vedeného Okresným súdom v Bardejove pod sp. zn. 2 C 106/09 vo veci náhrady škody zo zodpovednosti štátu a jeho orgánov pri výkone verejnej moci na základe Vašej žaloby proti Slovenskej republike – Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny a spol. som na Okresnom súde v Bardejove nahliadla do vyššie uvedeného spisu. Zistila som, že v uvedenej veci bolo vykonané dokazovanie a konanie bolo uznesením súdu odročené za účelom vyhlásenia rozhodnutia.

Podľa ustanovenia § 35 ods. 2 písm. k) zákona č. 99/1963 v znení neskorších zmien a doplnkov – Občiansky súdny poriadok (ďalej len OSP) – prokurátor môže vstúpiť do začatého konania vo veciach zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Z citovanej právnej úpravy vyplýva, že je to právo prokurátora, nie jeho povinnosť. Po nahliadnutí do na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu som zistila, že vo veci bolo vykonané dokazovanie a súd podľa ustanovenia § 156 ods. 2 OSP odročil pojednávanie na vyhlásenie rozsudku. Po zvážení uvedeného som dospela k rozhodnutiu, že právo vstúpiť do vyššie uvedeného konania nevyužijem. V prípade, že nebudete s vyhláseným rozsudkom spokojný, OSP Vám ako účastníkovi konania priznáva právo podať riadny opravný prostriedok a po

jeho vyčerpaní aj právo podať mimoriadne opravné prostriedky za zákonom splnených predpokladov.“

Sťažovateľ zastáva názor, že z čl. 149 ústavy, ako aj príslušných ustanovení zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) vyplývala v záujme ochrany jeho práv povinnosť okresnej prokuratúry vstúpiť do súdneho konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 2 C 106/09, pričom ak okresná prokuratúra tak nekonala, došlo k odmietnutiu *„inej právnej ochrany v rámci súdneho konania zo strany bardejovskej prokuratúry, jej listom, zo dňa 12. 4. 10...“*.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Vyslovuje, že základné a ľudské práva I. K. K. podľa čl. 46 Ústavy SR na riadnu súdnu a inú právnu ochranu v spojení s jej čl. 149 a 1 i právami Dohovoru – jeho čl. 6/1 na spravodlivý súdny proces v spojení s jeho čl. 14, postupom Okresnej prokuratúry v Bardejove v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde v Bardejove pod č. k. 2 C 106/09 porušené boli.

2. Priznáva I. K. K. spravodlivé finančné zadostučinenie vo výške 3 tis. EUR (slovom tritisíc eur), ktoré je mu Okresná prokuratúra v Bardejove povinná zaplatiť do 2-och mesiacov od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.

3. Ukladá Okresnej prokuratúre v Bardejove uhradiť vzniklé trovy tohto súdneho konania do 15-dní od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.“

Súčasťou sťažnosti bola aj žiadosť sťažovateľa na ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta, že k porušeniu ním označených práv podľa ústavy a dohovoru došlo tým, že okresná prokuratúra na základe jeho podnetu (žiadosti o vstup prokurátora do súdneho konania) odmietla vstúpiť do súdneho konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 2 C 106/09, čo mu oznámila v prípise č. k. Pc 16/10-3 z 12. apríla 2010.

Podľa § 35 ods. 2 písm. k) OSP prokurátor môže vstúpiť do začatého konania vo veciach zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných

všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

V danom prípade možno žiadosť sťažovateľa o vstup okresnej prokuratúry do súdneho konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 2 C 106/09 považovať za podnet podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre.

Podľa § 33 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor je povinný vybaviť podnet do dvoch mesiacov od jeho podania. V odôvodnených prípadoch rozhodne o predĺžení tejto lehoty bezprostredne nadriadený prokurátor (§ 53 ods. 1). Podľa § 33 ods. 2 zákona o prokuratúre prokurátor upovedomí podávateľa podnetu v lehote ustanovenej v odseku 1 o spôsobe vybavenia podnetu. V rovnakej lehote upovedomí podávateľa podnetu o predĺžení lehoty na jeho vybavenie.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné pre posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na vykonanie ktorých je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 2 zákona o prokuratúre prokurátor posudzuje podnet podľa obsahu, pričom prihliada na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrovania vyšli najavo.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre), teda v namietanom prípade príslušný krajský prokurátor.

Podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti.

Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa ústavný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity.

Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry považuje podnet v zmysle § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre, ako aj opakovaný podnet podľa § 34 zákona o prokuratúre za právne prostriedky, ktoré zákon sťažovateľom na ochranu ich základných práv alebo slobôd

účinne poskytuje, a to aj vo vzťahu k tým právam, ktorých porušenie sťažovateľ namieta touto sťažnosťou (pozri napr. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05, IV. ÚS 28/2010 atď.). Použitie týchto právnych prostriedkov ochrany základných práv a slobôd je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda i podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom (napr. I. ÚS 256/05).

Súčasťou štandardnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, že vynechanie podnetu a opakovaného podnetu ako prostriedku nápravy uplatňovaného v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosť, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre (m. m. I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05).

Z uvedeného vyplýva, že zákon o prokuratúre v danom prípade poskytoval sťažovateľovi prostriedok nápravy – opakovaný podnet (podľa § 34 zákona o prokuratúre), ktorým sa mohol domáhať preskúmania zákonnosti postupu okresnej prokuratúry, ktorá prípisom č. k. Pc 16/10-3 z 12. apríla 2010 odmietla jeho podnet – žiadosť o vstup do súdneho konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 2 C 106/09.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatoval, že sťažovateľ v danom prípade nepožiadaval o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom podľa § 34 zákona o prokuratúre, t. j. nevyčerpal všetky právne prostriedky na ochranu svojich práv, ktoré mu zákon o prokuratúre v súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu účinne poskytuje.

Na tomto základe ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa ako neprípustnú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa s ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2010